Ч. 258. Середа 1 грудня (18 падолиста) 1909. Рік XIX.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.
РЕДАКЦИЯ і Адмініcтрация: улиця Чарнецкого ч. 10
ПИСЬМА приймають ся лиш франковані.
РУКОПИСИ звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.
РЕКЛЯМАЦИЇ незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Ґавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Поліпшене ситуациї. — Угорска криза. — З конституцийної борби в Анґлії. — „Реч" про політику Ізвольского.

Парляментарна ситуация з причини розʼїзду послів не много змінила ся. Доперва нині т. є.ві второк збирає ся на засїдане славяньска Унія, на котрім прийде до рішаючої ухвали, чи Унія відкличе свої нагляччі внесеня спиняючі доступ до дневного порядку, чи буде при них обставати. Як з голосів ческої праси можна здогадувати ся, належить дожидати прихильного полагодженя. І так „Den", орґан дра Крамаржа, взиває до дуже уміреного становища, бо дальші переговори можуть видати дуже добрі наслідки.

В угорскім міністерстві торговлї в Будапешті відбула ся вчера конференция, в котрій взяли участь міністри: Кошут, Векерле і Аппоній та міністерияльний радник Йоскпович. Конференция тревала до години $2^1/_2$ з полудня. По конференциї Векерле, Аппоній і Кошут обговорювали біжучі справи.

Авдиєнция Тіси у Цїсаря — як доносять з Будапешту — не принесла ніяких вислїдів. Тіса заявив, що не намірає брати участи в дальшій санациї кризи.

В Льондонї удержує ся пересьвідчене, що ліберальне правительство не виступить з повною безоглядностию против палати льордів на случай відкиненя фінансового закона. Правительство має намір відступити від жаданя, аби палата послів на случай відкиненя буджету льордами ухвалила резолюцию, після котрої нові податки мають бути побирані аж до ухваленя нового закона фінансового новим парляментом, що рівналось би знесеню права veto, прислугуючого палатї льордів. З другої сторони правительство намірає відрочити парлямент замість его розвязати, аби полишити льордам час до надуманя. Кажуть, що ті уступки правительства суть справою корони, котра на случай розвязаня парляменту мусїла би зазначити своє становище супротив спору і що есть надія на заключенє компромісу.

В справі дипльоматичної борби між ґр. Еренталем і Ізвольским пише А. Н. Брянчанінов в дневнику „Реч": Петербурска телєґрафічна аґенция уважала вкінци відповідним подати немовто в імени міністерства заграничних справ его погляд на значінє пропамятного письма з 19 червня 1908. Зміст сего письма довів до того, що Ізвольский випер ся всїх своїх тверджень в марті 1909. З огляду на цензурні відносини російскої праси годі було російску суспільність познакомити в свій час з тайним основним елементом тої борби між обома міністрами; тому змарновано відповідний час — щоби сему сумної памяти письму признати відповідну вартість. Без потреби дізнала Росия пониженя перед цїлим славяньским сьвітом і відказала ся від славяньскої політики, а противник Росиї підніс легку і незаслужену побіду.

Всї ті спомини ще нині прикрі, а щоби уникнути дальших непорозумінь, треба вказати на деякі противорічности, яких вияснене є конечним для взаїмного зрозуміня між Славянами і Росиєю. Після оголошеня заяв в „Times" і після відповіди Австриї в „Forninghtly Review" на змаганя російскої дипльоматиї, представити справу так, немов то она потерпіла черев своє довіре і благородність, находить ся Росия яко держава під дуже тяжким закидом. Зовсїм отверто заявляють нам, що цїлий час поводили ся ми в спосіб, негідний чесних людий, що ми, мріючи про Дарданелї, дали Еренталеви нашу віддїльну обіцянку, зізволяючи на анексию, що більше, на занятє санджаку, а пізнїйше як Ерентадь пішов сею дорогою, яку вказав ему Ізвольский, заняли ми таке становище, немов то пропамятне письмо з 19 червня зовсїм не иствувало, немов би се нас дуже здивувало і

8)

Смерть і гроби.

Культурно-природописна розвідка.

Написав К. Ка.

(Дальше).

Для більшої докладности образу смерти згадаємо ще про два еї роди. Найстрашнїйшою уважають звичайно смерть від пожертя дикими зьвірами. Дивним дивом люди, що уйшли тої смерти, представляють еї инакше. Они по найбільшій части розповідають, що не відчували ніякого фізичного болю, а скорше все здавало ся їм, мов би якийсь сон. Нема здаєсь і сумніву, що страх, викликаний нападом зьвіра, так сильно потрясає всїми нервами, що чоловік тратить всяке чутє і не відчуває болю, що улекшує ему смерть. Єсть то очевидно той сам проян, який бачимо й у зьвірят, котрі попадуть ся нагло в кіґтї свого ворога; они вже не боронять ся і виглядають мов би вже неживі зі страху, хоч до дїйстної смерти їм ще далеко.

Смерть внаслїдок уплину крови приходить також зовсїм без болю. З кровю виплиниває безчисленне множество червоних тілець крови, що розносять по тїлї кисень і в той спосіб піддержують житє і вражливість нервів. Чим більше уплиниває крови, тим слабшою стає вражливість нервів: голос доходить до уший як би здалека, в очах робить ся темно, чоловіка бере ся якась приятна байдужність, він тратить наконець сьвідомість і гине. Коли в хвили смерти настають корчеві судроги, то они можуть для окруженя умираючого видавати ся страшними, але умираючий їх не відчуває.

Коли тепер зберемо все разом, що доси було про смерть сказано, то прийдемо до переконаня, що она зовсїм не така страшна, як еї представляють. Природа уміє знаменито погодити з собою такі дві противности як смерть і охота до житя і як би лиш она сама рішала та як би люди не виступали по найбільшій части насильно против неї, як би жили після вимогів природи, то еї велич і доброта показувала би ся ще виразнїйше.

Бо й як вмирають люди, котрі доживають кінця свого віку нескороченого ніякими хоробами? Они засипляють без муки і болю. Варіні (Varigny) в своїм дїлї про смерть розповідає: „Що ви відчуваєте?" — спитали умираючого столїтного Фонтенеля. — „Зовсїм нічого, лиш то, що менї тяжко жити" — відповів він. — А коли Бріля Саварен подав умираючій 93 лїтній своячцї склянку води, сказала она до него: „Дякую тобі сердешно за ту послїдну прислугу; коли дожиєш колись такого віку як я, то переконаєш ся, що смерть для чоловіка так само конче потрібна як і сон".

Тїло вяне, нидїє і сохне; всї его орґани зачинають поволїйше дїлати, суть як би утомлені, а в слїд за тим ослабає охота до житя і гасне таки зовсїм. В тім то й цїла тайна, длячого люди, коли зовсїм природно доживають кінця свого віку, засипляють лагідно і спокійно на віки.

Остаточно всї наші погляди і спостереженя в справі смерти дадуть ся уложити в слїдуючі слова: Людем лиш здає ся, що смерть єсть страшна, бо так здавен давна говорено і всї до того навикли. Поправдї страшна єсть смерть лиш в деяких случаях а тодї по части якраз сам чоловік робить еї страшною другим; єсть то смерть від огню і тортурів. Природа сама єсть звичайно милосерднїйша як чоловік і як би лиш она сама рішала, то люди доживали би аж до самого природного кінця свого житя, а тодї смерть не була би нам нічим иншим як лиш тим, чим сон для утомленого. Але майже й всюди там, де она скорше, як би то повинно бути, смерть приводить, закриває она перед чоловіком страх і обаву смерти. Умирати фізично то не мука, але мука гинути душевно і длятого найспокійнїйше умирає той, хто розумно і добре жив на сьвітї.

Але чи не буває й так, що чоловік сам собі смерть робить? Що се знов за смерть, що за проян в житю людскім? Чи знаходимо щось подібного в природї. Можна майже сказати, що ніяка живуча твар не відбирає собі сама житя. В зьвіринім сьвітї не стрічаємо самоубийників. А може? Розповідають про псів, що они так привязують ся до людий, що по смерти їх і самі гинуть. Бували вже случаї, що пес по смерти свого пана ляг на его гробі і не їв вже нічого, не рушив ся з місця, аж згинув. Бували й такі случаї, що коли пан собі сам житє відобрав, повісившись на дереві, пес під дере-

викликало в нас невдоволене і ми станули через те на чолї протестуючих держав, скріпляючи в сей спосіб завзяте Сербії. Найприкрійшим є одиак те, що, як автор сеї статї мав нагоду ствердити в часї свого побуту сеї весни, Австрийцї з арх. Францом Фердинандом і Еренталем на чолї уважають нас виновниками погіршеня полїтичного положеня, обвиняють Ізвольского о дволичність і роблять его одного відвічальним за погіршене російско-австрийских відносин. Пропамятне письмо з 19 червня 1908 не було вже в мартї 1909 тайною анї у Відни анї в Берлинї, тож Австрийцї, покликуючи ся на него, могли легко доказати Французам і Анґлїйцям, що европейский мир загрожений не з їх сторони, а зі сторони їх союзника, який предвидівши кризу в Турецчинї, забажав вже наперед перевести розвязку питаня що до єї подїлу.

Новинки.

Львів, дня 30 падолиста 1909.

— **Бюра редакциї і адмінїстрациї** „Народної Часописи“ перенесені з Gazet-ою Lwowsk-ою до каменицї при ул. Чарнецкого ч. 10 II поверх.

— **Іменованя і перенесеня.** Міністерство торговлї надало старшим офіцыялам почтовим: Вен. Кромпови і Генр. Бірнови посади контрольорів почтових у Львові та іменувало офіцияла почтового Станисл. Явіцкого контрольором почтовим для Львова. — Президия краєв. Дирекциї скарбу іменувала конципіста скарбу Ем. Едельмана комісарем скарбовим в IX кл. ранґи. — П. Намістник переніс комісаря поліциї, Кар. Ґондзїньского зі Львова до Тернополя. — Дирекция почт і телеґрафів перенесла ст. упр. почтов., Теоф. Коссоногу з Нового Санча до Тернополя і поручила єму управу тамошного уряду почтового.

— **В справі курсів для неграмотних** в Рогатинщинї. Подає ся сим до відома наміряючих вести курси науки для неграмотних, що окружна Рада шкільна в Рогатинї поручила всім управам шкільним, щоби були помічними в уладжуваню таких курсів, а також відступали шкільні салї на ту ціль в часї вільнім від обовязкової науки. Тож до працї! Нехай щезає неграмотність і темнота з посеред нашого народа! — Від Видїлу філїї „Просьвіти“ в Рогатинї.

— **Надзвичайні загальні збори** товариства „Взаїмна поміч учительска“ віддїлу окр. Бережани відбудуть ся дня 4 грудня с. р. о годинї 1 в полудня з слїдуючим порядком дневним: 1) Отворене зборів, 2) Принятє нових членів, 3) Відчитане звіту з загальних зборів, 4) Справоздане секретаря з дїяльности видїлу, 5) Звіт касовий, 6) Вибір комісиї, 7) Вибір нового видїлу, 8) Заложене віддїлу кредитового, 9) Відчитане реґуляміну для кредитового віддїлу і подане тогож загальним зборам. 10) Вибір заряду від. кредитового, 11) Внесеня.

— **Загальні збори** філїї „Сільского Господаря“ в Тернополи відбули ся 17 падолиста при численній участи присутних. По просторім рефераті посла Онишкевича вибрано видїл, який опісля уконституовав ся, вибираючи о. Плятона Карпиньского головою а В. Фуртака секретарем філїї. Членів вписало відразу 112.

— **Арештоване кадета.** З Бродів доносять, що на граници російскій арештовано сими днями кадета В. з краєвої оборони в хвили, коли хотів перейти через неї. Знайдені при нїм документи доказують мабуть, що він хотів робити прислугу „однїй із сусїдних держав“. Арештованого відставлено до ґарнїзонової вязницї у Львові. Кадет В. знаний був у Львові з гулящого житя. В однеї шансонїстки вимантив єї дорогоцїнности вартости 400 К, щоби їх відтак прогуляти з другою.

— **Маврийскі скарби в Ґонда.** В стариннім замку Ґонда в Ішпанїї, закупленім американьским мілїонером Періном, найдено нечувані скарби. Під тинком найдено припадково арабески. Перін зарядив потім досліди в підзамках. Там найдено величаво украшені кімнати і мілїярдові скарби в грошах і золотих посудинах, артистичної роботи, з часів римских, маврийских і християньских. Перін переговорює тепер з ішпаньским правительством в цїли купна замку разом зі всїма его богацтвами. Скарби остали по маврийских володарях, яких домовини стоять в гробницях під тим замком.

— **З царства злодіїв і розбишаків.** Про нову величезну і хитро обдуману крадїж російских чиновників доносить російска часопись „Реч“: Варшавска інтендантура вислала недавно тому до Києва 50.000 пар нових чобіт для войска. По основнім огляненю тих чобіт показало ся, що більшість з них має дїри, а всї они ушиті так, що годї в них удержати ся на ногах. Вияснило ся також, що цїлу тоту гарну збірку чобіт привезено до Києва на два днї перед приїздом до Варшави сенатора Ґаріна (котрий переходить ревізиї). Загальна страта скарбу державного на тих чоботах доходить до 200 тисячів рублїв.

— **Штудерні винаходи.** За приміром нїмецких почт мають бути в Австриї заведені автомати до принимання поручених листів. Кілька таких автоматів уставлять на пробу на головних почтах у Віднї. Автомат по вкиненю відповідної квоти на оплату і порученє (35 або 45 с.) листу, прийме лист і видасть посьвідку з числом і датою наданя. За пропавший лист порученый вкинений до автомату почта буде платити 50 К. Почтові експедиторки будуть мати в автоматах грізного конкурента, взглядно суперника. — Недавно появив ся в продажи дуже простий а цінний прилад до запалюваня, який може виперти з уживаня запалки і сірники. Є се нїкльована бляшана коробочка, величини коробочки на запалки. За потисненем ґузичка відскакує вічко і в тій хвилї запалює ся кнотик, наповний бензиною. На перший погляд здає ся, що се якась чародїйна сила запалила лямпку, а се є лише прастаре кресило з кременем. Вічко відскакуючи в гору під напором пружини, сїпає колїсце кремінне, яке потирає ся о сталеву плитку і кидає снопик искор на летну бензину, яка сейчас запалює ся і горить поки єї не загасить ся. Хто видає на сірники денно 2 с. або річно поверх 7 К, то при уживаню сего запальника той видаток зводить ся до 3 К річно (запальник коштує в „Сокільскім Базарі“ 2 К 50, а бензина 50 с. на цїлий рік). По змонополїзуваню сірників змонополїзовано би мабуть також того рода запальники, бо инакше нїхто не купував би сірників, а уживано би практичнїйших і дешевших запальників.

† **Померли:** В Станиславові Зиновія з Наврocких Бурачиньска, вдовиця по съвященику в 66 р. житя; — в Парижи: Киприян Годебский, визначний польский різьбар в 75 р. житя; — в Уші коло Льованни: Маркиль кн. Чарторыский, властитель Волї Юстовскої; у Відни: ґубернатор австрийского кредитового заведеня Тавсіґ, затроївшись випарами аршенїку з клию, котрим підклїплені були тапети мабуть в тій цїли, щоби їх черваки не точили; тамже помер барон Опенгаймер, член палати панів; у Львові помер Казимир Бронїковский, проф. школи промислової в 48 р. житя.

— **Дрібні вісти.** Письменниця п. Ользї Кобилянскій, котра перед тижднем перебувала в Заставнї на Буковинї у свого брата Олександра, комісаря при тамошнім старостві, зробила місцева руска інтелїґенция в спілцї з заставнецким „Бояном“ велику овацию. По відспіваню перед домом кількох пісень, вручено п. Кобилянській гарну китицю цьвітів — Бл. п. ґр. Войтїх Дїдушицкий записав львівскій ґалериї міскій гарну збірку образів, звиш сорок образів, головно роботи італїяньских артистів.— П. Іванна Ґрабовска згубила золотий годинник з довгим ланцушком, вартости 340 К, а п. Ем. Фляйшер згубив полярес з сумою 101 К 18 с. і чек почтовий на 296 К 72 с. — В пекарни п. Табачиньского загоріли два візники, Михайло Буско і Михайло Гадик. Напаливши в печи вуглем і заткавши его завчасно, полягали спати а рано знайдено їх без житя. Гадика поготівля ратункова ще відратувала і відставила до шпиталю а Буско помер. — При ул. Театиньскій ч. 19 загоріла знов помічниця друкарска, але і єї відратував лїкар поготівлї ра-

вом нїби з туги за паном також згинув. Можна би длятого здогадувати ся, що пес в такім случаю сам собі смерть зробив — згинув добровільно голодовою смертю. Не вжеж така так? О тім, щоби якась зьвірина вішала ся або підрізувала собі горло очевидно не може бути й бесїди, бо того рода смерть для неї не приступна; але за то могли би прецї зьвірята легко гинути самоубийством через утоплене. Однак ще нїхто того не добачив, щоби яка небудь зьвірина шукала сьвідомо смерти у водї, противно она єї дуже стереже ся. За, що більше, зьвірята суть майже вже з природи осторожнїйші як люди і уникають по можности всего, що може довести до смерти. Худобина інстинктовно не спасає зїля, котре би їй могло смерть зробити, але чоловік троїть ся, робить смерть собі з повною сьвідомостию за помочию отруї. Можна отже сьміло сказати, що сьвідомого самоубийства не стрічаємо нїгде в природі лиш у одних людий, очевидно длятого, що они найсовершеннїйші сотворіня на сьвітї.

Отже що то самоубийство? Після одних то труслива зневохота до житя, після других то наслїдки хоробливого стану духа. Послухаймо отже одних і других.

В 1903 р. закінчив житє самоубийством італїяньский мінїстер фінансів Розано, котрий перед тим був адвокатом і за молодих лїт одного разу сам хотів собі житє відобрати. Яко адвокат боронив він одного разу братів Ноґарбартольо дї Вілляроза, обжалованих о то, що убили лайтнанта Леоне. Розано старав ся доказати, що Леоне сам собі смерть зробив і при сїй нагодї виголосив бесїду, в котрій говорив обширно яко знаток о самоубийстві та розповів історию свого власного самоубийства.

Чи знаєте — говорив Розано — кілько самоубийників буває річно у Франциї? Не менше лиш 4.200; а по Франциї слїдує в сїй сумній статистицї Італїя. Від 1881 до 1890 р. відобрало собі в Італїї житє 14.600 людий, значить ся пересічно 1.460 на рік або 4 на день.

А знаєте, що то самоубийство? Я вам скажу: то благородна трусливість. Трусливість, бо той трус, хто в борбі житя замість боронити ся і стреміти до побіди, піддає ся і уважає ся за побідженого; то благородна трусливість, бо сила пожертвувати себе самого єсть силою, що творить героїв і мучеників. А до самоубийства клонять ся лагідні характери, слабі характери, котрим лячно стає від того, що для них незвістне. Самоубийство то нїчо иншого як лиш послїдна постанова, до котрої доходить ся по довгій борбі; доки ще чоловік має надію, доти має й силу жити; в хвили, коли тратимо надію, мусимо й вмирати.

Від Наполеона Великого, котрий небавком по тім, коли яко офіцир від артилєриї показав великі здібности стратеґічні підчас облоги Тульона а відтак дістав відставку і гадав, що его будучність вже пропала та кинув ся в море і лиш случайно уратував ся від смерти через то, що опісля стрітив ся з Де Марі, котрий позичив єму три тисячі франків, аж до того студента, що перепавши при матурі, гадає, що вже пропала его будучність і смерть собі робить: від професора Льорета, одного із найвизначнїйших італїяньских учених, котрий собі смерть зробив, аж до фельдвебля карабінерів, що сидячи на лавцї стріляє ся револьвером в само серце — маємо множество важних і зовсім неважних примірів самоубийства: вчера застрілив ся батько по страті сина; нинї зробила собі смерть робітниця, котру насварили за то, що она недбало виконала призначену їй роботу! Ген. Буляиже міг знести весь тягар всїх своїх розчаровань а може навіть і нечести, але не міг того пережити, що вмерла его мила, хоч він сам був вже старший віком чоловік. Таких суперечностий і внутрішних борб буває безконечне множество в души самоубийника.

Самоубийник знає, що робить, то покаже вам примір одного з моїх приятелів, котрий розповів менї, як то він хотів собі смерть зробити.

(Дальше буде).

тункової. — Підчас сильного морозу в суботу в ночи дорожкар Борух Ґреман відморозив собі так уши, що мусів аж на стациі ратунковій шукати помочи. — В Бялій мало відбути ся таитого втірка весїлє 20-літної доньки директора міскої щадницї, Акви Коляржікївної. Перед самим вінчанем Коляржікївна зажила отруї і померла. — В Сокали помер дня 23. с. м. латиньский сьвященик-монах о. Ян Яворский в хвили, коли перед престолом благословив молоду пару. — Арештована в Чернівцях Рейза Ґлезерман recte Ковлер походить з Устечка в Галичинї і проживала довший час в Хіві, де займала ся на велику скалю торговлею дївчат. Дївчина, котру она вже була намовила до виїзду, вїзнала, що Ґлезерова обіцювала її дуже добру посаду в Шавґаю і тим еї зваблила. — Др. Роґер Баталїя зложив функцию італїяньского конзуля у Львові. — З Парижа наспіла вість, що стан здоровля Берзона полїпшив ся і недужий вертає до сил. — З Ню Йорку розійшла ся чутка, що Кук, скомпромітований своїм „відкритєм“ північного бігуна, щез десь без слїду. Після иншої чутки Кук має бути хорий і перебуває десь близько Ню-Йорку. — При виборах до ради повітової в Бібрцї з ґрупи сїльских громад (10 членів) перейшла руска лїста 140 голосами.

— Троїтель офіцирів. В який спосіб викрито, що оберляйтнант Гофріхтер єсть по всїй імовірности троїтелем офіцирів? Доходженя полїциї були би може ще довго потягнули ся, як би не то пуделочко, котре Гофріхтер з перами післав на іменини свому товаришеви в Лїнцу. Отже той товариш післав пуделочко до Відня а тоді вже слїдство пішло на добру дорогу. Визначена за викрите злочинця нагорода 2000 К не припаде однак згаданому офіцирови, лиш буде ужита на добродїйні цїли.

Коли так вже показали ся певні слїди, виїхала з Відня до Лїнцу комісия, зложена з одного полковника, комісаря полїциї, капітана авдитора і відповідного числа полїцийних аґентів. Досьвіта дня 26 с. м. станула комісия на місци і зараз порозуміла ся з місцевими властями войсковими і з маґістратом. Насамперед роблено доходженя в аптиках і дроґериях і допитувано ся, чи хтось цивільний або войсковий не купував капсулок з оплатків. Тоді зголосила ся одна дроґерия, в котрій Гофріхтер хотів купити згадані капсулки, але не міг їх там дістати. Властитель тої дроґериї, котрий міг подивити ся на Гофріхтера так, що той его не видів, пізнав в нім з цїлою певностию того оберляйтнанта, що хотів у него купити згадані капсулки. Дальші доходженя показали, що Гофріхтер може 14 днів тому назад купив в аптицї Керера в Лїнцу 21 а в другій аптицї 10 капсулок з оплатків, отже разом 31 штук. Се вже було майже рішаючим для ствердженя великої імовірности вини Гофріхтера. Дальші доходженя показали, що тойже оберляйтнант купив у фірми Пльой з Лїнцу 10 таких самих пуделочок, як ті, що були поросилані з отруєю, а прочі купував его слуга. Гофріхтера стали тоді переслухувати, але він всему перечив, признав однак, що купував згадані пуделочка для жінки; шість з них спалив а одно із жартів післав свому товаришеви на іменини.

Переслухане Гофріхтера тревало 8 годин. Перед тим ще зроблено ревізию в его бюрі, але не знайдено нїчого. Відтак сказали єму, щоби пішов до дому і повідомив жінку, котра знаходить ся у вагітнім станї, що відбуде ся ревізия. Він однак удаючи очевидно повну свою невинність, не хотїв сам іти, лиш казав, що піде разом з комісиєю. Отже підчас ревізиї був Гофріхтер дома і тоді не викрито нїчого. Его відвели відтак знов до будинку місцевої команди для переведеня дальшого протоколу. Коли же відтак комісар полїциї Вайнберґер другий раз перевів ревізию в его домі, знайшов там два пуделочка, такі самі, які розіслані були віби то з ліком від фірми „Шарль Франсіс“, а котрих фірма Ріхтера і Рудольфа у Відни доставила була Пльоєви в Лїнцу, у котрого Гофріхтер їх купив.

Коли так вже призбирав ся достаточний материял доказовий і майже не було вже ніякого сумніву о винї Гофріхтера, аґенти полїцийні повідомили о тім дивізіонера бар. Вайґля. Комісия офіцирска, котра переслухувала Гофріхтера, пішла тоді до сусїдної комнати на нараду під проводом дивізіонера. На тій нарадї постановлено оберляйтнанта арештувати і відобрати єму шаблю. Дивізіонер Вайґель оповістив Гофріхтерови вислїд наради, а тоді один з офіцирів приступив до арештованого, щоби єму відоприти шаблю. То подїлало страшно пригноблюючо на Гофріхтера; він поблїд і так ослаб, що не міг вже устояти на ногах і присїв на крісло, а один з офіцирів дав єму води напити ся.

В кілька мінут по 1 год. в ночи відвели Гофріхтера під ескортою офіцирів на дворець. Командантом ескорти був капітан Альтман з 4 компаниї 14 полку піхоти. Капітан ішов попереду а за ним оба офіцири, що ескортували поручника Гофріхтера. Він мав на собі уніформ і плащ. Ковнїр від плаща підніс, а шаблї очевидно вже не мав. Не промовивши анї слова, всїли офіцири на дворцн до приготовленого вже для них купе другої кляси. Капітан Альтман сїв собі напротив Гофріхтера а оба другі офіцири з боків коло него. О 1 год. 1 м. рушив поїзд і о 6 год. рано приїхали до Відня. Тут відставлено Гофріхтера зараз до ґарнізонового арешту, де его приміщено в келї призначеній для офіцирів. Тим самим поїздом, котрим ескортовано Гофріхтера, їхав також бриґадиєр Архікн. Йосиф Фердинанд. Ескортуючі офіцири не спускали Гофріхтера з ока і не лишали его анї на хвильку самого; виходили за ним і тоді, коли він виходив з купе на коритар ваґона.

Телеґрами.

Відень 30 падолиста. На нинїшнім засїданю палати послів пос. Томашек, Куніцкий і Вітик (ческий, польский і руский социял-демократи) зголосили пильне внесене о управильнене шкіл меншостий народних з завізванем правительства, щоби оно внесло відповідний закон. По кількох звичайних внесенях і інтерпеляциях перервано засїданє на 20 мін., щоби бесїдники могли записувати ся до голосу над пильними внесенями в справі шкіл меншостий.

Відень 30 падолиста. По перерві пос. Діріх (ческ. аґрар.) мотивував своє внесенє і просив о відосланє до комісиї 50 ох для справ народних, яка має вибрати ся.

Петербург 30 падолиста. З причини віби то якоїсь революцийної аґітациї полїция вислала до льокалю загальних курсів просьвітних і арештувала там всїх присутних, між ними і посла до Думи Предкала, котрого однак небавком випущено. Льокаль полїция опечатала.

Монахів 30 падолиста. Сеї ночи помер кн. баварский Кароль Теодор.

Москва 30 падолиста. На загальних зборах „Тов. славяньскої культури“ пос. Львов відчитав реферат о Холмщинї. На его думку житє в Холмщинї стало ся неможливе. Над всїм тяжать жандармскі доноси, насильства і самоволя адміністрациї. Неправдою єсть, мов би місцеві поміщики гнобили селян; противно, межи властителями більшої посїлости а селянами панують як найлїпші відносини. Завдяки підпорі правительства завела ся небезпечна нїмецка кольонїзация. Полїтика еп. Евлоґія єсть дуже шкідлива. Реферат той нагороджено оплесками.

Рух поїздів зелїзничих

обовязуючий з днем 1 мая 1909 р. після часу середно-европейского.

Замітка. Поїзди поспішні визначені грубим друком. Нічні години від 6·00 вечером до 5·59 рано суть означені підчеркненєм чисел мінутових.

Приходять до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 2^{30}, 5^{50}, 7·25, 8^{55}, 9·50, 1·10*), 1·30, 5·45, 8^{40}, 9^{50}.
*) З Тарнова.
З Підволочиск: 7·20, 12·00, 2^{15}, 5·40, 10^{30}.
З Черновець: 12^{20}, 5^{45}*), 8·05, 10·20*, 2^{05}, 5·58, 6^{40}, 9^{30}.
*) Із Станиславова. *) З Коломиї.
Зі Стрия: 7·29, 11·45, 4·25, 11^{00}.
З Самбора: 8, 9·57, 2, 9^{00}.
З Сокаля: 7·10, 12·40, 4·50.
З Яворова: 8·05, 5.

На „Підзамче“:

З Підволочиск: 7·01, 11·40, 2, 5·15, 10^{12}.
З Підгаєць: 10·54, 7·26 *), 9·44, 6·29 *), 11^{55} *)
*) З Винник.

На дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 10·38, 7·10*), 9·28, 6·13*), 11·39 *)
*) З Винник.

Поїзди льокальні.

З Брюхович:
що дня: від $^1/_5$ до $^{30}/_9$ 8·15, 8^{20}.
„ $^1/_6$ до $^{30}/_9$ 3·27, 9^{35}.
„ $^1/_7$ до $^{30}/_9$ 5·30.
в недїлї і р. к. сьвята: від $^1/_5$ до $^{31}/_5$ 3·27, 9^{35}.
З Янова:
що дня: від $^1/_5$ до $^{30}/_9$ 1·15, 9^{25},
в недїлї і р. к. сьвята: від $^2/_5$ до $^{12}/_9$ 10·10.
Зі Щирця: в недїлї і р. к. сьвята від 30/5 до 12/9 10^{15}.
З Любіня: в недїлї і р. к. сьвята від 16/5 до 12/9 11^{45}.
З Винник що дня 3·44.

Відходять зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12^{45}, 3^{50}, 8^{25}, 8·40, 2^{45}, 3·30*), 6^{12}, 7, 7·35, 11·15.
*) до Ряшева.
До Підволочиск: 6·20, 10·40, 2·16, 8^{00}, 11^{10}.
До Черновець: 2^{50}, 6·10, 9·10, 9·35, 2·23, 2·50*), 6^{00}*), 10·38.
*) до Станиславова, *) до Коломиї.
До Стрия: 7·30, 1·45, 6^{55}, 11·25.
До Самбора: 6, 9·05, 3·40, 10^{45}.
До Сокаля: 6·14, 11·05, 7^{10}, 11^{35} *)
*) до Рави руск. (лиш в недїлї).
До Яворова: 8·20, 6^{30}.

З „Підзамча“.

До Підволочиск: 6·35, 11, 2·31, 8^{29}, 11^{32}.
До Підгаєць: 5·35*), 6·12, 1·30*), 6·30, 10·35*)
*) до Винник.

З „Львів-Личаків“.

До Підгаєць: 5·53*), 6·32, 1.49*) 6·50, 10^{54}*).
*) лиш до Винник.

Поїзди льокальні.

До Брюхович:
що дня: від 1/5 до 30/9 7·21, 3·45.
„ 1/6 до 30/9 2·30, 8^{34}.
„ 1/7 до 31/8 5·50.
в недїлї і р. к. сьвята від 1/5 до 31/5 2·30, 8^{34}.
від 1/6 до 30/9 12·41.
від 1/7 до 31/8 9·—
До Янова: що дня від 1/5 до 30/9 10·10, 3·3[illegible]
в недїлї і р. к. сьвята від 2/5 до 12/9 1·2[illegible]
До Щирця: в недїлї і р. к. сьвята від 3/0[illegible] до 12/9 10·35.
До Любіня: в недїлї і р. к. сьвята від 16/[illegible] 12/9 2·15.
До Винник що дня 5^{30}.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

ОГОЛОШЕНЯ.

КНИЖКИ
на нагороди пильности.

Книжки руські а також і польські апробовані Вис. ц. к. Радою шкільною можна замовляти в руськім Товаристві педаґоґічнім улиця Сикстуска ч. 47, в книгарни Наук. Товариства ім. Шевченка у Львові Ринок ч. 10 і в склепі Тов—а Взаїмної помочи учительскої в Коломиї (Народ. Дім) і у всїх книгарнях в краю.

I. Образкові книжочки для дїтий.

Дїтвора, опр. 1 К.
Звірята домашні, опр. 80 с.
Приятелї дїтий, опр. 1·20 К.
Ах, яке хороше, опр. 2 К.
Для розривки, опр. 1·20 К.
Око в око 1 К.
Крізь трав килими 1 К.
З Царства звірів, опр. 1·50 К.
Лїтною порою, опр. 150 К.
Дїточі вигадки опр. 1·50 К.
Від весни до весни, опр. 2 К.
Веселий сьвіт 60 с.
Дикі звірята в образках і віршах, 60 с.
Книжочка Стефунї 60 с.
Мамин дарунок 60 с.
Приятелї чоловіка 60 с.
Татів дарунок 60 с.

II. Ілюстровані байки та оповідання.

Казки народні, ч. I. і II. бр. по 50 с., опр. 70 с.
Казки народні, ч. I. і II. разом опр. 1·30 К.
Мірон: Пригоди Дон Кіхота, бр. 80 с., опр. 1·10 К.
Казки братів Ґрімів, бр. 50 с., опр. 70 с.
Др. М. Пачовский: Народні думи, ч. I. бр 40 с., опр. 60 с.
Др. М. Пачовский: Народні думи, ч. II. бр. 55 с., опр, 80 с.
Др. М. Пачовский: Народні думи, ч. I. і II. разом опр. 1·30 К.
Ґете-Франко: Лис Микита, трете нове видане бр. 1 К, опр. 1·30 К.
Робінзон великий ілюстр., бр. 1·80 К, опр. 2·20 К.
Житє і слава Тараса Шевченка, образок сценічний, бр. 30 с.
Калитовский: Подорож сьв. Николая, драматична гра, бр. 20 с.
Ілля Кокоруда: Спомини з Атен з ілюст. бр. 1·80 К, опр. 2·10 К.
Свен Гедін: Крізь пустинї Азиї. ч. I. бр. 1 К, опр. 1·30 К.
Свен Гедін: Крізь пустинї Азиї ч. II. бр. 1 К, опр. 1·30 К.
Свен Гедін: Крізь пустинї Азиї, ч. III. бр. 1 К, опр. 1·30 К.
Свен Гедін: Крізь пустинї Азиї, ч. IV. бр. 2 К, опр. 2·30 К.
Билина про Ілию Муромця і его славні подвиги, бр. 16 с.

III. Книжки для шкільної молодїжи і для народу.

Молитвеник народний, нове розширене видане по 50, 70 с. і 1 К.
Китиця желань, нове розширене видане, бр. 40 с., опр. 60 с.
Т. Шевченко: Кобзар для дїтий, (друге попр. видане) бр. 30 с.
Гордїєнко: Картагинцї і Римляне, бр. 40 с., опр. 60 с.
Мальота: Без родини, нове видане, бр. 80 с., опр. 1·10 К.
Днїпрова-Чайка, Коза-Дереза (дїточа оперетка) 1 К.
Др. О. Макарушка: Короткий огляд руско-українського письменства від XI.—XVIII. століття, бр. 40 с., опр. 60 с.
Тарас Шевченко: Кобзар, бр. 2 К, опр. 2·50 К, опр. в пол. 2·70 К.
Др. Ів. Франко: Коли ще звірі говорили, бр. 80 с., опр. 1·10 К.
В. Лебедова: Малі герої, бр. 50 с., опр. 70 с.
Ів. Спілка: На чужинї, бр. 40 с., опр. 60 с.
О. Катренко: Оповідання, бр. 40 с., опр. 60 с.
Василь В—р: Подорож до краю лїліпутів, бр. 50 с., опр. 70 сот.
А. Кримский: Переклади, бр. 40 с., опр. 60 с.
Образки з історії України-Руси, бр. 50 сот.
Стефан Пятка: На прічках, бр. 30 с., опр. 50 с.
Марта Борецка, трете видане, бр. 50 с., опр. 70 сот.
Гр. А. Толстой: Казки, бр. 40 с., опр. 60 с.
О. Кониський: Поеми, бр. 30 с., опр. 50 с.
М. Вовчок: Інститутка, бр. 40 с., опр. 60 с.
Давні пригоди Комаха Санґвінаі, бр. 48 сот.
Малий сьпіваник, бр. 20 с., опр. 34 с.
Клявдия Лукашевич: Серед цьвітів, ком. в 2. діях, бр. 14 с., опр. 30 с.
Е. Ярошиньска: Друга китичка для малих дівчат, бр. 20 с., опр. 40 с.
Шекспір в повістках, бр. 30 с., опр. 50 с.
Королевский: Дві могилі, бр. 18 с., опр. 32 с.
Анґлійскі казки, бр. 24 с., опр. 40 с.
Е. Ярошиньска: Повістки, бр. 24 с., опр. 40 с.
Віра Лебедова: Мами, бр. 20 с.
Др. І. Франко: Абу Казимові капцї, бр. 60 с., опр. 90 с.
Збиточник Гумфрі (з анґлійского), бр. 70 сот., опр. 1 К.
Робінзон великий, бр. 1·50 К, опр. 1·80 К.
А. Глїбів: Байки, бр. 10 с.
Істория куска хлїба (з францускoго), бр. 50 с., опр. 70 с.
Збірка оповідань, бр. 40 с., опр. 60 с.
Кіплінґ: В Джунґлях, бр. 1 К опр. 1·30 К.
К. Гриневичева: Леґенди і оповідання, бр. 30 сот., опр. 50 с.
І. Б. Двоножний звір, бр. 40 с, опр. 60 сот.
За Амічісом, переклав В. Шухевич: Записки школяря, бр. 40 с., опр. 70 с.
Джонатан Свіфт: Подорож Ґулівера до краю великанів, бр. 50 с., опр. 70 с.
Е. Ярошиньска: Заповіт (збірка оповідань), бр. 30 с., опр. 50 сот.
Уличник (з францускoго, перекл. А. Крушельницкий), бр. 1·10 К, опр. 1·40 К.
В. Чайченко: Олеся, бр. 10 с.
О. Федькович: Вибір поезий, додаток до ч. 24. „Дзвінка“.
„Дзвінок“, брошуровані річники по 4 К.
„Дзвінок“ „ „ з р. 1906 і 1907 по 6 К.
Японські казки, бр. 30 с.
Сору Кру, бр. 30 с., опр. 50 с.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).